VYUŽITÍ REGISTRU PRO PODPORU ŘÍZENÍ ONKOLOGICKÝCH PROGRAMŮ
EXPLOITATION OF THE REGISTRY FOR THE SUPPORT OF THE CANCER PROGRAMME MANAGEMENT

ŠIROKÝ P.
MASARYKŮV ONKOLOGICKÝ ÚSTAV BRNO

Současné zdravotnické systémy stále více uplatňují řízený přístup poskytování zdravotní péče, v onkologické oblasti zahrnuté v rámci „cancer control programs". Tyto programy vycházejí z výsledků výzkumu a zahrnují komplexní onkologickou péči, případně jen vybrané segmenty - intervenční projekty, primární a sekundární prevenci i vlastní diagnosticko-léčebnou péči. Programy bývají koncipovány na různých úrovních - národní, regionální, okresní, na úrovni zdravotnických zařízení apod. Onkologické registry jsou jejich informační páteří, umožňují plánování, sledování průběhu a vyhodnocování výsledků v oblasti zdravotní, kapacitní i ekonomické. Aplikace registrových údajů je často spojena s využitím základních demografických údajů.

Přesné informace o výskytu nádorových onemocnění jsou absolutní nezbytností pro stanovení aktuálních priorit a cílů onkologických projektů (vymezení rizikové populace, výběr diagnóz, území apod.). Incidence a prevalence ukazuje na kapacitní potřeby diagnosticko-léčebné péče. Dlouhodobě prováděná registrace umožňuje optimalizaci připravovaných projektů zohledněním vývojových trendů incidence a prevalence.

Podle dat registrů je možno hodnotit projekty primární a sekundární prevence, zejména srovnáním nádorové incidence s oblastmi, kde již je prevence prováděna, nebo naopak, kde prevence nebyla zavedena (např. mammografický screening).
Při sledování a vyhodnocování screeningových projektů umožňují registry srovnání s jinými oblastmi i rozbor časových trendů incidence či jejího rozložení podle stádií záchytu a následně i mortality. U zavedeného screeningu (např. screening mammy, kolorecta) umožňují hodnocení základních parametrů jeho efektivnosti (např. procento nádorů zjištěných mezi screeningovými prohlídkami, procento nádorů zjištěných v časných stadiích, procento přežívajících pacientů diagnostikovaných při screeningu apod.) a poskytují tak informace o kvalitě provádění screeningu.

Populační registry shromažďují také základní informace o diagnosticko-léčebné péči včetně identifikace efektivních poskytovatelů zdravotní péče. Jako nejvýznamnější faktor bývá hodnoceno přežívání pacientů, při jeho rozborech je třeba dbát řady specifik. NOR sleduje i vybrané údaje terapeutické, což umožňuje alespoň částečné hodnocení efektivnosti jednotlivých terapií.

Podrobnější informace o výsledcích jednotlivých diagnosticko-terapeutických postupů lze kromě klinických studií získat využitím nemocničních onkologických registrů, v ČR dosud nezavedených. K hodnocení efektivnosti plošných onkologických projektů musí být tyto registry spojeny do ucelených sítí, pokrývajících celé území.

Nejznámějším příkladem demonstrujícím propojení onkologické registrace a komplexního onkologického projektu je americký Surveillance, Epidemiology and End Results (SEER), který funguje od roku 1971 pod patronací National Cancer Institute (NCI) a zahrnuje 14% americké populace. Podrobnější informace o této oblasti využití onkologických registrů lze získat např. z (1-5).

V následujících kapitolách jsou uvedeny dva příklady využití registru pro podporu řízení onkologických projektů - v oblasti přípravy mammografického screeningu a při hodnocení diagnosticko-léčebné péče.

Literatura

1. Dos Santos Silva, I. Cancer epidemiology : Principles and methods. Lyon: IARC, 1999.442 p.
2. Jensen, O. M., et al. Cancer registration : Principles and methods. Lyon : IARC, 1991.288 p.
3. Menck, H. Central cancer registries: design, managment and use. Harwood Academic Publisher, 1994. 331 p.
4. WHO : National cancer control programmes. Geneva: WHO, 1995.134 p.
5. Fritz, A., et al. Marketing cancer information and services. Mundelein : National Cancer Registrar Association, 1995.148 p.